

Издаје Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
за годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплатна шаље се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упут-
ством на пошту у Котор.
Доплате шаљу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ТРНОВО, 21 октобра. Греков, заступник Бугарске у Цариграду, добио је наредбу да предложи руском поклисару Нелидову погодбу, да се у Бугарској образује мјешовита влада, састављена од свијех странака. Садашња влада бугарска хоће том приликом још и то да дозна, да ли би Русија, ако на то пристаје, била вољна признати садашње велико сабрање и онога књаза те га то сабрање буде изабрало и што је Русија наумила за будуће.

ЦАРИГРАД, 22 окт. Инглески нови поклисар, сер Хуајт, предао је данас, у свечаној аудијенцији, своје пуномоћи Султау у руке.

ПЕТРОГРАД, 22 окт. „Правитељствени Вјесник“ објављује потоњу измјену нота између генерала Каулбарса и бугарске владе; том приликом изјављује да је Каулбарс овлашћен од Цара да јави бугарском министру иностраних дјела, Начевићу, да ће са свијем дипломатским агентима Русије, оставити Бугарску они час кад му се буде јавио који нови случај насиља против ње, руског поданика.

БУДАПЕШТА, 23 октобра. Обје делегације отворене су јутрос. Аустријска делегација изабрала је за пресједника Смољу, а за потпресједника Хаузерта; за пресједника угарске делегације изабрат је граф Лајош Тиса (брат министра-пресједника Коломана Тисе), а за потпресједника кардинал архиепископ Хајналд. Оба пресједника, и аустријски и угарски, захваљујући се на избору, нагласише потребу да делегације, особито у овим час, одобре суме те их влада ниште за ново оружање војске (новијем пушкама репетиркама), да би се царевини сахрањено положај који јој доликује у вијећу великих држава, и да би се обрадила свијема могућим ерествима, па и оним те се зове ultima ratio regum (последњи разлог царева, т. ј. оружје), ако не иде другачије. — Заједнички

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

DIOCLEA — ПОДГОРИЦА — МИРКОВА ВАРОШ.

У старије римско доба Бјелопавлићи и Зета звали су се горња и доња Превала, Prevalitana. Гонимла хришћанства, Диоклецијан, који је владао римском царевином у III. вијеку, и ког народ у околини називаху проклети Дукљан, сазидав је на утоку ријеке Зете у Морачу град, назвавши по његовом имену Dioclea. Бугарски цар Симеун, опустошивши Србију разорио је и Дукљу до темеља.

Пролазећи кроз улике Подгорице видјешете на по некој кући латински натпис, очевидно камен из разрушене Дукље. Но како је са нестанком Диоклеје и кад је постала Подгорица?

Константин Порфирогенит, који је писао у другој половини X. вијека, спомиње самостална српска племена у западним крајевима садашњега српства. Говорећи о Зети, коју зове Дукљом, не помиње нигдје Подгорицу.

По Дукљан, који је живио у XII. вијеку, пише да Зета обухвата ове жупе и градове: Lusca, Radlugiae, Gorska, Supelnik, Obliquit, Papratna, Cremena, Budua cum Cuseva, Griplu. Др.

министар иностраних дјела, граф Калноки, пријавио је делегацијама, да ће их Тесар примити у суботу на по дне.

ТРНОВО, 25 октобра. Данас је сабрање свршило овјеровање пуномоћи народних посланика. Вечерас или сјутра биће тајна сједница, да би се дошло до споразума, прије по што би се приступило к одговору на бесједу намјесништва и к избору књаза. Нема никакве нове чињенице која би показала да напредује зближење између странке Цанкова и владе.

БУДАПЕШТА, 25 окт. Тесар и Краљ, одговарајући на поздраве пресједника обје делегације, рече:

„Непријатни заплети у Бугарској, те почеше лани свргнућем владе у Пловдиву, дају поново повода озбиљним бригама. И ако су заједнички напори великих држава успјели ограничити покрет и отворити пут к повратку законитог стања, ипак нови догађаји у Српједну изазваше нову опасну кризу, на које је Моја влада обратила сву своју пажњу, те јој прати развјат и тежи да се ријеша, као што се надам, мирним путем. Напори Моје владе смјерају да се, при ковалној, врелби, бугарског, читавља, која се уредба мора извршити судјеловањем великих држава, у самоуправној књажевини успостави законито стање, које ће, уважавајући дозволити жеље Бугара, исто тако одговарати постојећим уговорима као и интересима Јевропе. Наши предлајени односи са свијем великим државама и увјерења мирољубивих смјерова те их примамо од свијех влада, доцунтају нам надати се, да ће се поред свега мучног положаја на Истоку, успјети, хранећи интересе Аустро-Угарске, да се очувају царевина и Јевропи благодети мира.“

ТРНОВО, 25 окт. У Бургасу је буну устао, покренут једним бившим руским офицером и једним поцем уз припомоћ једног дијела посаде. Устаници су овладали градом, који је опкољен владином војском. Мисли се

да ће војска сјутра продријети у град.

ТРНОВО, 26 октобра. Војска бугарске владе повратила је ред у Бургасу. Официри и попови устаници побјегли су, Црногорци (који Црногорци?) затворени су. Сабрање је примило адресу, којом се захваљује влади на досаданјем раду и изјављује да ће приступити избору књаза.

ПОДГОРИЦА, 27 октобра.

Уредништву „Гласа Црногорца“.

Цетиње.

Јуче на 9 ура праћен сјајном свитом и многобројним народом уз гругање топова ушао је свечано Њ. В. Књаз у нову, зеленим и барјацима дивно окићену Миркову варош, дочекав громогласним: „Живио!“ Пошто је митрополит са свештенством осветио споменик и нову варош, један од подгоричких грађана поздравио је Књаза сходном бесједом, а Књаз је на то снажним гласом проговорио народу ову ријеч: „Радосно сам се одазвао молби моје дичне Подгорице да присуствујем отварању ове нове вароши и открићењу овога поноситог споменика посред ње. Видећи ови не мали број лијепих грађевина које у тако кратком времену поникосе, не могу да прије свега не одам благодарност Свемогућем што је у ово мало година мира трудове народу мојему благословио успјехом обилним. Уз нови Никшић, уз разгранате нове путове, уз многе нове сталне мостове на бурним ријекама које су прије сваке године толико жртве узимале, уз уређење вода нео бузданих и поља потопљених, уз то и многе друге успјешне радове и основ ове нове вароши радосни је знак свестраног напретка наше подмлађене Отаџбине. Ја Сам најрадоснији што виђу да је Мој добри народ таквим живим прегнућем за радом испунио Моје жеље и настојавање да у богаташним годинама мира себе и државу своју у напријед оснажи и уздигне у ред давно сретних напредних народа. Ја могу данас рећи слободно и пун задовољства: Црногорац је на сваком

може бити стоји у свези са именом тестаре жупе, ја бих био готов замислити стару Горску жупу, пошто је немамо гдје ни тражити, ако није ту.“

Милаковић вели да је Подгорицу, као и Жабљак, саградио далматински краљ Тугомир при крају десетог вијека.

Подгорица није првобитно сазидана била на углу утока Рибице у Морачу, гдје је сада. Према Дукљан на лијевој страни Мораче има развалина и испод цијелог брда даље била је густа насеобина. Судећи по тијем развалинама, које се виде, а и по причању мјештана, варош је, послје пропасти Дукље, била сазидана најприје под брдашцем Какарићом при извору Рибице, готово уру далеко од садашње Подгорице. Мјесто гдје је сада Подгорица звало се „Шенично поље.“

На Рибици се родно Немања I, ујединилац Српства. У Зети су живјели најљепшији српског пријестолог те династије. Може бити да је Подгорица била тада главно мјесто Зете, јер се у вријеме краља Стевана Прввјелчаног Скадар и од њега оно до Котора није рачунало у Зету, већ у Далмацију. Стеван Дечански подизао се из Зете на свог оца Милутина, а Душан је као најљепшији

дјелу јунак, но ми бисмо били и сувини себици кад би смо приписали све ове данашње успјехе само нашим јуначким борбама у последњем рату и нашим трудовима послје рата. За цијела четири вијека Српству је суђено било да ускочним животом брани слободу своју и да из мора, у којем је била утонула Српска слобода и самосталност, изнесе на Ловћенске висове сломљени брод српски са остацима српске државе. Тај дио историје српске Црна Гора исписала је крвавим и јуначким побједама својим над турском силом. Имена: Ђенкопоље, Вртијељка, Трњине, Царев-Лаз, Чево, Крусе, Морача и Граховац, која су урезана у камену овом, казиваће вјечито потомству нашем што је Црногорац, вјеран Богу и Отаџбини својој, кадар био да учини за крст часни и слободу златну, свијетлиће и далеким нараштајима нашим као свијетилка, која казује прави пут, којим ваља ходити када народ један хоће да очува себи оно што му је најдраже на свијету, своју слободу и независност. Слава и хвала дакле и свијема јуначким предцима нашим, јер њихове муке и руке положише основни камен срећне ако Бог да, будућности наше. А у том непрегледном низу јуначке борбе наша воја од 1862, нас самих са непријатељима несравњено силнијим, знаменита је још и по томе, што је у њој народ црногорски из борбе за одржање своје јуначки крочио у борбу за ослобођење браће своје. С овом војном вјечито је спојено, са славним именима његовијех еубораца, и бесмртно име Мојега милостивог Великог Војводе Мирка. Ја сам радостан и захваљан вриједном становништву Подгорице, које подиже ову варош, што је са својом жељом да јој дадне име Мојега Родитеља, као славног Војсковође у оном рату, еусредло се са Мојом синовљом љубављу која не изумире према славнога спомена Оцу и са Мојим Владатачким дугот према јуначком војсковођи црногорском. Нека се дакле ова нова варош од данас зове у спомен Великог Вој-

пријестолоа живио већ у Скадру.

По смрти Душановој српска се држава раскомадала. Властелин Балша, Баона, по примјеру других, притисне горњу и доњу Зету. У Зетана живи и сад традиција о Башу Зећанину и према Жабљаку, више села Понара, види се урину, одакле је тај Башо. Балшићи су владали Зетом до 1421 год. За овима долазе Стефан Лазаревић и Ђурђе Бранковић (1421-1427 г.). Црнојевићи, са пријестоницом у Жабљаку, владали су од 1427 до 1493 год.

Подгорицу покорили су Турци на 12 година прије Цариграда (као 1453 г.) Иван Црнојевић јавља Млечићима у Марту 1474 г. да Турци хоће да обнове Подгорицу и Балеш. По овоме дакле стара Подгорица при заузећу турском била је разрушена. По причању народном Подгорици садашњој нема више од 400 година. Подигнута је највише тврдиња на утоку Рибице у Морачу, а доцније при том граду почеле су се изградити куће досељеника, потурчешка и православних.

За пуна четири вијека Подгорица је била права Пандорина кутија за Црну Гору. Удесна за провијантирање војске и војене операције, Подгорица је служила мјестом излета за нападај на уочиште српске слободе неброј по пута. Но она је и небројено

воде Мирка по имену његову Миркова Варош. На овом истом мјесту, на коме се данас Миркова Варош подиже, скоро прије 800 год. угледао је свијета први оснивач старе српске државе Стеван Немања а Немањина тадашња Рибница на овом истом мјесту на још старијим развалинама старе римске Дукљанове столице. Нека срећна буде Миркова варош на овом старом славном земљишту и славнију будућност Боже дај дочекала на славу Зете, на корист својим становницима, на понос цијеломе Народу, нека се велича величином Отаџбине у којој је никла и величином спомена који је дичи. Споменик је ово Јуначким врлинама, које вазда нека красе мој храбри Народ, нека се ови и будући нараштаји с благодарношћу и усхићењем сјећају Имена давних јунака од 1862. Њиховом спомену и имену, њихова јуначког предводитеља Великог Војводе Мирка, споменик ови подижем, слава им!

Пошто је Књаз свршио, није било краја клицању и громовитом живио. Књаз је за тим пошао у цркву, а после прве у свој двор у стару варош. Народ се цијели дан веселио, гостољубно дочекав од Подгоричана. Депутација је било са многих страна. Киша је много оштетила светковину, да није било ње, народа би било преко 10.000.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Дневна заповјед Н. Императорског Величанства Цара Александра III. војсци и морнарици руској, од 12 октобра, гласи потпуно:

„Данас је открити споменик рата од 1877 и 1878 године. Нека нас тај споменик сјећа за сва времена на пријегор и јунаштво бораца, који су бојом помоћу окитили руско име и руску заставу новом славом. Данашњег дана обраћамо се к вама, војводе, адмирал, офицери, војници и мориари моје храбре војске и јуначке мориарице, те вам кажем да се уздам у вашу непоколебљиву оданост, да се поносим вашијем славним дјелима и да се, заједно с цијелом Русијом, захваљујем срцем сјећама вашијих великих заслуга за пријестол и за отаџбину. Нека ови споменик буде залогом увјерења и га и цијелог руског народа, да ће у свијем неухићењима те у будуће буду вашије на Русију, руска војска и мориарица показати навијек исто јунаштво, што смо насљедили од својих предака и што смо ми с угледом хранили.“

пута заклонила остатке сатрвене турске војске од коначне пропасти. Са Царева Лаза од 50.000 војске положена се спасе у Подгорицу под Ахмет-пашом 1712 год. Махмут-паша оставио је и своју главу на Крусиме 1796 год. Сјутри дан по крвавој сјечи и лому на Фундини, 2 августа 1876 г. нашао је садашњи грађанин подгорички Мурат Криви, тадашњи лиферант војске Махмуд пашине, да му нема на тајну равно 11.000 војника. Дервин-паша пренао је јуначки у другој боловини истог мјесеца исте године Зету, али потучен и сатјеран са Тријепча, врати се у Подгорицу плачући као мало дијете, као што причају очевидци.

По досуди берлинског конгреса Подгорица је припала Црној Гори. У суботу 27. Јануара 1879 г. умарширала је наша војска у главну варош Зете, дошла је у руке, у којима је била прије четири године и коју годину.

Настаје нов живот. Црногорска управа успјела је да за ово кратко вријеме уведе у овим новим крајевима правичност и јавну сигурност, завела пошту, телеграф, подигла народне школе за православне и одјељиво за мухамеданске, поправила обичне и саградила колекне путеве, сазидала преко ријека скупоцјене мостове, створила многа саобраћајна сретства. Са Ријеке,

Глас да су се у луци Варне појавила два војна брода руска наишао је на први мах на сумњу у новина противних Русији, особито у сриједничких пријатеља бугарске владе; они су испрва мислили да је то празна пријетња. Но брзо су се увјерили о суштој истини.

О томе пише лист руске владе, „Правителствени Вјестник“:

„Због безвластија које се у Бугарској на све стране одомаћило, нијесу наши консулати у стању да хране наше поданике те пребивају у Бугарској. Пошто је генерал Каулбарс кренуо из Варне, затварали су се тамо њеки руски поданици под најнезаконитијим изговорима. Према таквијем приликама послата су тамо ових дана два руска клинера.“

Велики је страх унио у њеке новинаре глас, да се Русија и Турска споразумјела и да је међу њима углављен савез, којим се Русија даје право, да заузме једно згодно мјесто у Дарданелима. Тај глас доводи „Пестер Лојд“ у везу са смјеровима Француске у Средиземном Мору, на име у Мисиру, те овако разлаже:

„Кад се замашни смјерови Француске у Средиземном Мору упореде с врло прилично могућношћу, да је Русија научила савладати бугарске неприлике тако рекућ њекијем обилажењем те да, не радећи ништа навалице у Бугарској, гледа да пријатељством с Портом задобије положаје, који су по себи далеко важнији од саме Бугарске, а уједно би јој тада Бугарска сама по себи, без икаквог даљег напора, припала, кад је говор о томе да ће Русија управо заузети и утврдити Дарданеле: тада се из тога рађају невоље и бриге, које надмашају далеко све што бугарско питање носи у себи. Те бриге нам показују ни више ни мање, но захватање, конфискацију Средиземног Мора двијема највећим војничким државама Јевропе, од којих је једна друга морска сила свијетска (Француска), а друга (Русија) може се исто тако развити као знатна морска сила, као што је било у Турске, последице њених великих војних успјеха, брзо последице освојења Дарданела. Тај ударац расписио би по сриједи руско царство, а друге силе Средиземног Мора, ми (Аустро-Угарска) и Италија, изгубили бисмо, као такве бар, сваки значај.“

Из Лондона јављају „Пол. Кор.“:

„У погледу Бугарске јако је охладило интересе Инглеске, те инглеска влада није више вољна, да у томе правцу даље ради“. То је, по истоме гласу, за то, што пријети опасност у Мисиру од навале француске.

„Пестер Лојд“ јављају из Берлина:

„Бугарска се криза развучи.

Навала бугарског намјесништва, да се велике државе изјаве за избор књаза, овдје нема никаквог одзива. Овдје се задовољавају тим што намјесништво упућују да се непосредно споразумије са Петроградом. Врло се одлучно признаје право Русије на трајни и стварни политички утицај у Бугарској. Намјесништву је савјетовано, да народне посланике из Источне Румелије не пропуста к бирању књаза, но оно на то није одговорило.“

Из Рима брзојављају „Н. Сл. Прес“, 13 октобра:

„Министар финансије ставио је на расположење министру мориарице 60 милиона лира, у четири годишња obroка по 15 милиона, за грађу нових приморских фортификација и нових бродова. — Преннака Ветерли-пушка у репетирке досијеће до прољећа догле, да ће 150 хиљада војника бити наоружани репетирками.“

По гласу из Сриједна наредила је бугарска влада да се затвори командир посаде у Лом-Паланци, јер је влада дознала за завјеру, по којој би тај командир требао да ухвати намјеснике и министре на путу у Трново и да их изда рускијем властима у Рени.

Из Берлина јављају да се тамо долазак рускијих војних бродова у Варну и откриће завјере у Лом-Паланци узима врло озбиљно. — Бисмарков лист „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ пише, да су се тим показали знаци велике и опасне узбуњености.“

Из Париза јављају да је француска влада наредила свому генералном консулу у Сриједу, да никако не иде у Трново, па да не шаље тамо ни свога секретара. За који дан очекује се именовање француског поклисара у Петроград.

Из Цариграда јављају „Полит. Кор.“:

„Војска и чебана непрестано се шаље у Једрене. Овијех дана стигла су тамо три батаљона артиљерије и јављено је већ да се брзо очекују 16 батаљона пјешака.“

Бугарски намјесници много су се уздали, да ће им се цар смиловати, ако велико сабрање изабљено депутатцију на царски двор. Но како су се бојали да депутатција неће бити примљена, молили су митрополита Климента, да тој

ме, православном, мухамеданцу и католику, колико хоће земље за кућу и дућане. Многе је Господар и новчано помогао.

План нове вароши правио је инжењер Варман. Улице су праве, по 12, 15 и 20 метара широке и сјеку се у угловима од 90 степен. Квадрат пјаче у средини вароши износи 9700 кв. мет. Куће су „поземљусхе“ (осим једне на два и друге на три боја) од тврдог материјала, четири метра високе, свијетле, простране, по једном калупу. Позади свака има довољно земље за врт.

Премјештајем пазара пашће мало по мало сасвијем стари дућани и тропне куће, укљониће се што не ваља, а остаће побоље куће као бијеле оазе у зеленом старе Подгорице.

Грађење нове вароши, то је велики корак по путу културног напретка Подгорице, као и све околине.

Одмах по нашем заузећу учињен је попис становништва и пађено је да Подгорица броји 6000 становника. Раса је од то доба досељавањем, а сад ће још више. Варош има природне услове за економски живот. Мјештани са гордошћу разлажу да на њихов пазар може доћи једног дана десет хиљада народа, и тог се петог вечера пратити својим кућама. Већ готови пут и језерека пловидба премјестили су тако рећи Подгорицу на море. Трго-

депутација буде вођа. Но митрополит није пристао на то, док се затворени офицери не пуште на слободу. Сад већ о томе, последице познате изјаве Каулбарсове, не може бити ни помена.

„Нов. Сл. Прес“ јавља сриједнички дописник од 13 окт.:

„Цанковци спремају за сјутра народни збор, на који је Каулбарс обешао доћи. Командир Софије неће допустити да се збор састане. Каулбарс ради на томе, да се Каравелов и Цанков споразумиу. Тога ради био је договор у Цанкова, гдје бјеше и Каулбарс. — Инглеска агенција послала је свог секретара у Трново.“

Из новина.

Новосадско „Наше Доба“ има овај „Глас из Софије“:

Избори за велико народно сабрање свршени су 28 септембра, као што вам је јављено у своје вријеме. Осим туче и крвавих гласа, било је при том и убијства. На дан избора владина оруђа вршила су нечувен притисак на бирачима. Већи дио бирача није се никако ни јавио на биралишту, тако да је владина странка имала лака посла са својим противницима. У Софији од 9000 бирача пристигли су к изборној урни само њих 1800, а и у унутрашњости није било друшћине. Около хиљаду сељака из околице софијске дошли су тога дана по подне у град, наоружани тољагама, и упутише се рускоме консулату, вичући: „да живи Русија и руски цар!“ Владици најамници пристиглише и навалише на сељаке и заметнуше с њима бој.

Призор бијаше ужасан. Међу тим пристигли и војска журним кораком на мјесто боја и почне немиле кудачице сељане, који јој се донекле својски одупираху. Но оружје бјеше неравно, и сељаци нагну бјежати к руском консулату, оставив за собом многе тешко рањене. Али војска вјештом маневром стјера их у једну улицу и окружи их, но сељаци се никако не хтједоше предати. На то војници ошале неколико пушката у зрак, да би сељаке запласали, од којих су неколико куршума погодили у зграду руског консулата. Сад наста ново дрвљење између војника и сељака, на очиглед особља три консулата, руског, инглеског и њемачког, која се сва три налазе у једној истој улици. За цијело вријеме овог дрвљења етажао је инглески дипломатски агенат, сер Франк Ласеле, на прозору консулата, и са особитим задовољством гледао, како брат брата бјежи због туђинских сипетана. Најзад сељаци понустише и војска их отпрати у касарне, гдје су свако село особно отпуштали дома. Цијело то по подне до само мркле ноћи чувала је војна стража улицу, која вода руском консулату. Тако су се свршили избори у Софији. До по ноћи истога дана ишла је једна ружа пијаних владиних купљеника уз таламбасе и бубањ кроз улице, дерећи

вина је њена по обину највећа од свијех вароши у Црној Гори. Подгоричка увозна царина доноси државној каси више но иједна. Подгорица извози за Тријест и Млетке већину наше вуле, руја, кожа, а ст-ку у Скадар. Подгорички трговци посе цеклинске укљеве (scapolza) и скадарску јегуљу у Италију и Србију. Сваке јесени долазе у Подгорицу Талијани за нашу стоку и Гусињске коње, те гоне преко Бара у Доњу Италију. Од домаће индустрије позната је израда филне коже сахтијана („мјешина“ и „кајсор“); израда дебелог, сваљаног сукна — „шустине“ (Filz, войлок). На Рибници има неколико млинова и по која ваљалица. Кујунџије израђују филне ствари и украсе од филиграпа. Има разних других заната за прераду страних унешених фабрика. Мала колонија цигана набавља прародитељске сирање за земљорадњу нашем сељаку, а занима се по мало и музиком.

Подгоричани су радни, штедљиви, трезвени. Раса здрава и лијена. Младјек је подгоричка весела и излази често на „теферић“. У вријеме рамазана свака се ноћ разлијеже од пјесме и свирке. Свака кућа и братство знају одакле су. Мухамеданци ријетко који да зна што год по турски већ говоре чистим српским језиком, и сваки умјеје казати колико има пасева од кад је

се на сва уста: „Дође с Русима! Дође с пијаницама!“

У Дуници су при изборима убијеле четири владине присталице, међу њима владин предложеник (кандидат).

У Враци је било ужасне туче између грађана и владиних оруђа. Убијен је владин предложеник.

Као што се чује, ђенерал Каулбарс бави се сада у Рупчучу, одакле је пратио свој реферат о путу своје по Бугарској и гдје ће све донде остати, док не добије даља напутка.

Ма да је ђенерал Каулбарс у напријед изјавио регенству, да ће ове изборе сматрати за незаконе, какви и јесу, зна се за поуздано, да ће велико народно сабрање бити сазвано за 15 октомбар у Трново, камо се већ праве припреме за тај посао.

По чује се међутим, да је отоманска влада пратила поту бугарској влади, у којој се општим тоном тражи, да се велико сабрање не сазива, док се бугарска влада гледе тога са Гадбан-ефендијом не споразумије, који ће у Софију за који дан пристићи. Гласа се, да ће због тога влада морати одустати од сазива сабрања, док се предходно не договори са турским праћеником.

Чланови регенства стоје већ од дужег времена на запетој нози. Каравелов нагиње јаким Русима, а то се Стамбулову и Мутукову не допада, јер они хоће да истјерају мак на конач, на куд пукло да пукло. Каравеловљева „Трновска Конституција“ напада јаким на Стамбуловљеву „Независну Бугарску“, која народ и војску позива на отворен отпор против Русије.

И старац Славевски латио се пера, да развијетли збрку појмова, која је завладала у народу. У својем листу „Истину“ потпомаже правац Каравеловљев, јер, вели, политика Стамбуловљева довела је Бугарску већ до ивице њене извјесне пропасти. Лист му се радо чита у свима круговима, ма којој странаčkoј боји прлападали.

По свој прилици, доћи ће до фузије између Цанковљеве и Каравеловљеве странке, ма да се ове још за сада једна на другу ругује. То се зна, да се садашња влада држи само на врху бајонета, и њој је одвојило, чим се ове двије странке приближе једна другој. У интересу земље ово би било жељети т. ј. ако други догађаји не претекну могућност спојена и преруке рачуне како једнама тако и другима.

Из Добруде стиже глас, недавно, да су позатпаране све тамошње школе. Овдје су се због тога јаким озлоједили на Румуне и у грдњама дају излива своје немоћном гњеву.

Пукоти, који се налазе у гарнизону у Шумени, нијесу ни до данас признали регенству и влади, у првом свима оповргајама владинима. Рупчучки и Варненски пук јаким нагињу шумненским пукотима.

Говор о некој кандидатури краља Милана за бугарски престо јест финта бугарске владе. Нека нико о томе и не сања, јер нико није више у Бугарској био ларужен и испован, него ли краљ Милан за пријеме посљедњег рата. Срби су Бугарима још данас кост у грлу, — о томе нека се не сумњају у Београду. Само не повољне прилике нагнале су бугарске сил-

нике, да покажу пред Пером Тодоровићем пријатно лице, али у срцу они су вјешито притајивали за часак мржњу, коју гаје у срцу својем против ерства у опште. Кад се с Бугарима опћи, треба вагда имати на уму да су то најирепреденији византијци. Sapienti sat!

Српски заступник у Бугарској био би за сада неспасо. Србија тек тада може амо послати свога заступника, кад се ствари у Бугарској уреде и кад се знало буде, ко на бугарском приестолу еједи као књаз. Прије него се уреди питање о Брегову, не вјерујемо да ће бити ни цјелиходно, ни умно, да се амо пише српски заступник, јер то ће бити вагда камен спотицања за — српску владу.

За румунског генералног консула и дипломатског агента у Софији, Белдимана, поговара се, да је потражио од румунске владе, да га премјести одавде.

Сер Франк Ласене очекује сваки час своје наименовање за министра резидента Велике Британије при двору румунском на мјесто Ујлема Вајта, који је наименован амбасадором у Цариграду. Ко ће доћи на његово мјесто, још се позитивно не зна.

Изашла је недавно брошура бившега начелника Ломског, Икономова: „Нова инквизиција“. Он је цанковљевац. У њој прича жалостан догађај свој, како га једно вече софијска полиција уапсила без икоје причине, и како су га нечовјечно мучили у затвору. Испребијали га до зла Бога, били га кесцама, напуњеним пијеском, тако, да се биљега од боја нијесу могле опазити на тијелу му, како му ђеник не би могао дати вишим регентим. Због те брошуре, софијска га полиција једне ноћи опет унеба и на ново га поштедије издема. Ударци су га тако јаким озлиједили, да се ђеници побојавају, да неће преболети своје боље. Тако се данашња влада свети својим политичким противницима, а међутим разглашује црби et orbi, да јој руски изазивачи не дају мира, да свој посао врши. Само у Софији испребијани су до данас најмање 500 Цанковљеваца од владиних купљеника, тако названих „сенадија“, што ће рећи „батинаши“. Ових пребисвијета има овдје неколико стотина, који се хране на државној зобници, и дану ноћу лутају по казинама и гостионицама, тражећи згоду како да се покажу ревносни у „знању“ својем. Ником није у Софији познато, да овде има руских изазивача, који влади воду муте, осим ако се узме, да су сви Цанковљевци и Каравеловљевци руски agents provocateurs.

Барон Корвин, први ађутант кнеза Батемберга и лични му прика, отприлико је одавде заједно с њим, по у брзини заборавао је, да поплаћа своје „часне дугове“, које је починио овде на зеленим столом због „инк-дјаме“. Међу зајмодавцима фигурирају у првом реду слуге и канаси консулатски, који данас кукају за свој крвави стеченицима пред консулатским здањем, као по Богу Чивути код зидова Соломонова храма. Он нема овде никакве поејда, јер посље протеста мјеница тек се видјело, да је кућа писана на госпођу бароницу. Ово ће овим јадницима послужити за науку, да у будуће боље отворе очи, кад имају посла са ђемачким „баронима“.

Прекрсној пристигао је амо Гадбан-ефендија из Цариграда. Јуче је кратко и јасно изјавио бугарској влади, да о сазиву

ву великог народног сабрања све донде не може бити разговора, догод регенство не приклони главу руским захтјевима. Quid nunc? Ово је и сувише јасно.

Из поузданог извора управо сада дознајемо, да је и сливњански пук отказоо покорност данашњој влади.

Овдје се већ од неколико дана бави сјаовац Алеко-наше, негдашњег губернатора Источне Румелије, кнез Вогориди. За што је амо дошао, не зна се још. Вагда какав претендент.

О.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 27 октобра.

(Из двора). — Његово Височанство Господар и Књаз кренуо је у прошли уторник, по подне, за Подгорицу.

(Из дипломатског тијела). — Царско-руски министар резиденат. Г. К. М. Арғыропуло пошао је, са секретаром посланства г. П. Д. Вурцелом, у сриједу у јутро у Подгорицу. — У петак пошши су тамо: Ц. и кр. аустро-угарски министар резиденат, Г. пукотник Тодор бар. Милинковић и повјереник послова Вел. Британије, Г. Беринг; царско-отоманско посланство представљае секретар посланства, пошто Цевад-паша није могао поћи због слабости.

— Високопреосвештени Митрополит Г. Митрофан Бан пошао је у Подгорицу у четвртак, са својим придворним свештенством.

— Пресједник министарског савјета, министар унутрашњих дјела, Г. Боже, Петровић кренуо је у понедјељник са Цетиња за Подгорицу, гдје ће са министром војним, Г. Војводом Илијом Паменићем и с министром иностраних дјела, Г. Војводом Станком Радонићем, који су још раније тамо стигли, дочекати Његово Височанство Господара и Књаз.

(Одливковања). — Његово Височанство извољело је даровати Г. Јовану Сундичићу свој крст Данила I. II. степена, са звијездом, а Г. Нику Стефановићу, нар. посланику боко-которском на земаљском сабору даиматинском, исти крст IV. степена.

(Вријеме). — Нашом биљешком од 7 октобра, којом се тужисмо на вријеме, као да смо били устукли сваку непогоду. Тада грдно вријеме није трајало но дан и ноћ, а посљеге настадоше најдивнији јесењи дани, каквијех само у нас може бити тек се, у овим цетак вече, не окрену вјетер с југа, те се стаде ведрити неба навлачити, полако ал' тим поузданије, густим набором оног сивог плашта, којим се Цетиње, као каква голема чаура, преко зиме обично заматава. Како поче падати киша у петак вече, да сад није престала. Ти

је ту народ закрјљавио и физично и душевно. По у старо српско доба није тога било, јер је Дрин код Скадра имао правилан ток и није било толиког успора. Да скадарско језеро досиже та села и Жабљак. Да се прочисти Бојана, Зета би била за нас банатска житница, и не би било опасности од грознице.

Око Подгорице било је негда вегетације изобиља. И сад има старих кућа, у којима су греде усјечене на оближњим брданима Љубовићу и Горици, која су сада гола. Шума би се у брзо подигла. Испод Љубовића има старинско српско гробље са особитим плочама без натписа, гдје је и црква била. Испод Горице висе се црква св. Ђорђија, за коју се прича да су је градили Немањини, а приграђивана је и звона на њу стављена 1856 год. Г. Јастребов мисли да је зидава прије Косова.

До Подгорице на Морачи има величанствени мост, који је градио некакав везир прије 115 година. Из далеке прошлости може се споменути тајанствени водовод, који је пружен својом од Дукље, пољем преко Златице па у ријеку Цијевцу, у дужину уру и по. Мисли се да га је Дукљанин градио.

Један километар од Дукље има гробље старинско, за које Ровинска

немоћени и незвани изливи небеског изобиља сад су нам у толико досаднији, што смо се сви, и који нијесмо у Подгорици, забринули, да то неће много нахулити једној светковини тамошњој, на коју се бјежне скупило толико хиљада народа припогорског са свијех крајева. —

Књижевне вијести.

Уредништво је добило на приказ ове списе.

Vlastelinova kći kopilanka. Roman iz dubrovačkog života. Napisao Antunije A. Stražičić. Sveščić I. 20 novčica. U Dubrovniku, naklada spisateljeva. 1886.

Парница против Јаше Томића, уредника „Заставе“ (пред будапештанском поротом 2 октобра 1886. године). Цијена 6 новч. Издање И. Иванчића.

Tir de mousqueterie automatique, comme élément de transformation inévitable dans l'art militaire (Autopointeur). — Par Joseph Livitchak. — Vilno. Imprimerie de Joseph Zavadzki. — 1886.

Другарице. Позоришна игра за дјецу, у једном чину. Својим ученицима написала: Милева Симићева, учителица више дјевојачке школе у Н. Саду. Издање књижаре Мил. Каракашевића у Сомбору 1886. Цијена 20 новч. —

Ратник, лист за војне науке, новости и књижевност. Год. осма. 1881. Књига XV. Свеска VI. и VII. Јуни и Јули. Издаје Главни ђенер. штаб. Одговорни уредник, ђенералшт. пукотник Драгашевић. Београд 1886. Штампарија напредне странке.

Наука и књижевност.

Типик на пергамену из времена краља српског Стефана Душана.

Овијех дана откупио сам од Јована Ружића из Дробњака, из села Превина, ербулу Типик писан за пријеме краља српског Стефана Душана.

О овој књизи рећи ће се у своје вријеме која ријеч опширније, а сада стандама ученом свијету о њој до знања оволико:

С почетка недостаје који лист, а колико не зна се, јер листови нијесу забиљежени. Почине се даном 2 септембром, а има неколике прете и од првог септембра, те по томе мислим да не фали много листова. У осталом књига је добро сачувана.

На посљедњем листу од Типика налази се ова приписка:

Извољеним оца и зачетињем сна и свршеним светом духом в' дни христолоубиваго и великаго краља Стефана Душана епископ с'и к'нига Цанотраторау Повел'ињем пр'вааго игоуина Арсина в' м'б'ет' реком' Ђ'чани и роукою многогр'наго Добр'б'те. Да кто не (с'т') хот'и прочести

мисли да је било богумилско, а и у самој Дукли има једно, које нити је римско нити хришћанско. Довратници на цркви подгоричкој, разне шаре и фигуре на гробљу око ње, вјероватно су споменници богумилства. Сестра Стевана Немање била је богумилка, а сам он до своје 30 године био је католик.

Са Подгорицом је везано мјесто, гдје је најприје била зетска јенископија. Св. Сава поставља другог јенископа „оу Зете, диоклитинском поморију, в' храм' Архистратига Михаила близ' Дрепа“. Противио Петрановићу и Дучићу г. Јастребов доказује да та јенископија није била на Превлаци у дио Грбља, већ негдје око Подгорице. Јакоћом претварања гласника у нас доводи да је Дрен садашњи Тријебач, или пак село Затријебач у Кучима. Но тако натевање г. Јастребова није нужно. Свако дијете у Подгорици зна да има крај вароши, који се зове Дрне. На фрстону куће Ујкашевића има десет истесаних камења, у којима су уређани оквири десет иконица са избрисаним свенима. Предање живи да је то камење од манастира, који је ту негдје био. На Дрезги, пола уре више Дукље, сарађена је пинерска школа на старим развалинама, које су се до тада црквишама звале.

Др. И. Милановић.

примам ислам. Османлији су из Бајица од браства Мартиновића, Аверићи од Бошковића са Орје Луке. Лукачевићи (и правосл. и мухам.) из Пуца. Гвозденовићи из Ђешанске нахије. Ђурђевићи су из Куча и потурчили су се пет пасова назад. Радичевићи су из Груда. Многи су од арбанашких племена, дошавши у Подгорицу, задржали ако не већина православље, сви бар српски језик. Како су Кучи 1852 год. понашени и Књаз Данило припово их Црној Гори, мањим челади у кући говорж арбанашки. Хоти су недавно српски зборили. Клименти су били до 17. вијека православни, а стари људи и сад памте како су говорили српски и уз гусле пјевали.

Зиме у Подгорици нема. Кад сам био тамо окружним лекаром, биљешкио сам за двије године метеоролошке појаве. У најхладнијем мјесецу Јануару била је најнижа температура — 3, а највиша + 12 Реом. Највиша јулска + 30, најнижа + 15. Средња годишња Т. 14¹/₂, 6.

Кише бива највише у новембру, свијег се виша по један дан у декембру и јануару. Владајући вјетар је сјеверисточни (бора) и може просјеком 50 дана у години дувати, исуши влагу и вегетацију, неспособан је за човјека, по варош опљети. Ђетом је, као што и цифра казује,

несносна врућина, од које се свијет брани купањем. Од половине Јуна до краја Августа дјеча и одрасли пливају по васдан у Морачи као тиче пловице.

Народ се већном храни лаком храном: зељем, поврћем, пријесним и киселим млијекм, бијелим смоком. Свака кућа, гдје има више чељади, држи преко године по једну или више крава за музење. Зиме се храни више месом. Вагда можете на удницу ухватити пастрве из Мораче. Крапови (шарани) доносе се из скадарског блата у великој количини. Дивљу патку купите зиме за 30 новчића. Виногради су подгорички испод Куча у Дољанима. Вино се продаје по 25—30 новч. ока, јаче је него примичко, али се брзо поквари што није било подрума и претакања.

Болести климатичних нема. За ревматизам ријетко ко у Подгорици знаде. Катар и запаљење плућа бива спорадично у новембру и декембру, најприје кад је „сјевер“. У ђетне врућине дјеча страдају желуцима и пријевима, с тога ћете чешиће видјети храмање и исправилан хол, печат рахитизма. Грознице (интермитента) нема у Подгорици, што није стечена у селима близу блата, у Зети садашњег мјесног појма. У овим селима има грозница опасан карактер и с тога

ице (сест) и гроубо оупино рѣците бѣ да прости а васъ бѣ аминъ, аминъ аминъ.

На првоме бијеломе листу, од краја, налази се ова записка:

Паки же по прешасти многиѣхъ лѣтъ прѣдохъ азъ грѣшнѣи Никѣфоръ въ прѣжде речену обителъ и въ даст ми съ ти нѣи архимандритъ кѣр Ристѣфоръ съ бѣо-вѣнемъ въ сего братаства за труд неко-его радѣ малаго моего удожаства. И аще естъ кому потреба отъ сѣи книжѣ цѣна па неи X асирѣи.

На посљедњему бијеломе листу, од краја налази се ова записка:

Въ лето 7153 бистъ нужда велиа монастиру отъ проклетехъ Клеменатъ и то лето отидоше Турци на Матту.

За сад оволико о книзи.

Ако би жељело које наше учено уре-ђење: Српско учено друштво, Српско археолошко друштво, Матица Српска, Југосла-венска Академија и т. д. виђети ову књи-гу и проговорити о њој опширнију ријеч, ја ћу драге воље на њихово захтијевање послати исту да је прегледају, па да ми је опет поврате.

Марко Драговић.

Црногорско Поморство.

У циѣ, 11 октобра. — Ове недјеље имали смо лагочне вјетрове из II. четврт-ца, ведро небо и мирно море.

У суботу у јутро стигнуо је пароброд аустро уг. лојда „Тритоне“ тон. 500, кап. Т. Рапеевић и пошто искрца неколико терета сљедовао је пут Медове.

Бар, 17 октобра — Ове недјеље имали смо лијепа времена са тихим вје-тровима од I. и IV. кв. мирно море и небо ведро.

Барометар 77—7, стање температуре Р. 14.

10 октобра дође из Крѣа и Арбаније пароброд лојда „Јонио“, кап. А. Орландо, у слободној пратници, и овђе у ову луку искрца неколико путника.

10 октобра дође из Далмације пар. лојда „Тритоне“, кап. Т. Ласевић, у сло-бодној пратници, и овђе у ову луку искрца неколико терета.

ПАМЕТАР ЗА МЈЕСЕЦ ОКТОБАР.

1. (11) окт. 1686. (прије 200 година) Ђесареки војвода херцег Лудовик од Бадена узме од Турака Печуј у Барањи.

2. (13) окт. 1716. послѣје подуже оп-саде предаду Турци принцу Еђенију Савој-ском Теминшвар, за тијем узму Ђесаревиц Панчево и Нову Паланку и очисте сав Банат од Турака, који су држали Теминшвар 165 година.

3. окт. 1412. послѣје дуге опсаде преда се Млечѣима Шибеник, који се држао мађарскога краља Жигмунда.

4. (16) окт. 1861. (прије 25 година) потурица Омер паша дође с војском од Метохѣје у манастир Пиву, гдѣ затече неколико дјече и стараца, које Турци нејекоше.

5. (17) окт. 1827. умре Ђаковачки биекуп Максим Врховац, српски писац. Родно се у Карловцу 12 (23) нов. 1752.

6. (17) окт. 1797. Међу Аустројом и Француском начини се мир у Кампофор-мију. Аустроја уступи Комбардију и Бел-гију, за то добије Металку, Истрију и Далмацију са Воком Которском.

7. (18) окт. 1737. Ђесареки Ђенерал Доксат преда Ниш Турцима; за то га ратни суд на смрт осуди и Доксат би по-губљен код Биограда.

8. (18) окт. 1697. Ђесаревиц принца Еђенија Савојскога узму Женѣе у Босни на јуриш од Турака, изгубиши 15 мртвих и рањених. Међу тим је српски пуковник Киба растјерао 200 коњаника, који су од Врандука ишли Женѣу у помоћ.

9. (21) окт. 1861. (прије 25 година) Пивљани, Гачани и Дробњаци дочекаше транспорт са храном за турску војску у Ниш и отеше га, дошто уништише бата-љон Турака, који су транспорт пратили.

10 окт. 1578. по султанову налогу убију будимскога пашу Мустафу Соколо-вића, синовца великога везира Мехмеда Соколовића, српску потурицу из Босне. Био је у царевом чашнегир (исхарник), онда дејтердар у Теминшвару, за тим сан-дук у Филеку, Класу, Сегедину, Херцего-вини, па везир у Босни; 1566 године постане будимским беглербегом. Био је храбар и великодушан; подизао је многе корисне грађевине, старао се је за удове и сирочад. За њега је спомен остао, да је био најбољи будимски паша. У печату свом имао је орла.

11. (23) окт. 1811. родио се у Баји Гаврило Поповић, потоњи публички владика. Вриједан писац. Умро је у Биограду 7 (19) фебр. 1871 у пензији.

12. (24) окт. 1861. (прије 25 година)

Срби под војводом Мићом Љубибратићем борбише се са Турцима у Орашју у Шуми. Послѣје борбе од 4 сахата Турци усту-пише, по што изгубише на 200 мртвиѣх и рањениѣх; Срба погубе и рани се на 90.

13. (25) окт. 1861. (прије 25 година) Махмуд паша удари од Требиња на Зупце са преко 1000 Турака. У Мићоме Доли на Ђескову удари на њ војвода Лука Вукаловић са 200 Срба, разбије га, посече 2 бимбаше, отме турски барјак. Ту изги-боше многи Турци. Срби вијаше Махмуд пашу до под Требиње.

13. (25) окт. 1861. (прије 25 година) почеше ударати Херцеговци и Црногорци на главни турски стан у Ниви; трећи дан продријеше и потурица Омер паша мораде у нереду повући се у Гацко и послѣје у Мостар. Турака погубе и рани се 1200, изгубише 4 тона, пртљаг, многу муницију, коња, барјака. Србе су предводили Илија Ђукановић Пуца и Новица Церовић; а одли-ковали су се: војвода Шћепан Радојевић, Ђоко Радов Милишић, поп Миле, Радо Ко-вачевић, Пеко Павловић, Драго Обренов. Од главниѣх Турака погубе Мухамед ага Ченгић, Абдул Златарић. Срби су имали мртвиѣх и рањениѣх око 90.

14. (26) окт. 1836. (прије 50 година) роди се у Крагујевцу Љубимир Ивановић, умро 20 марта (1. апр.) 1879. као Ђене-ралштапски пуковник. Одличан војник. Био је управитељ војничке академије, члан Српског Ученог Друштва.

15. (25) окт. 1602. испред Ђесаревац-ког табора пред Будимом појаве се од Стојнога Биограда Турци. На њих пусте из Табора Хусаре и Србе, који их добро повијају, неколико убију, 50 заробе и не-колико хатова у тabor доведу.

16. (27) окт. 1767. роди се хрватски писац Тома Миклоушић; умро као подар-цићакон 25 нов. (7 дек.) 1833

17. (27) окт. 1691. поћу отму Ђеса-ревци јаку кулу код Градишке од Турака и тиме би Славонија по све очистиена од некрести.

18. (30) окт. 1861. (прије 25 година) 200 Турака од Требиња жестоко ударише на Ђесково у Зубима. Послѣје дужа пушкарања војвода Лука Вукаловић са дружином узети у Турке са голем сабљом, разбије их и повија до Требиња. Ту по-губе на гласу јунак бимбаша Алија Кеѣић. У бојенима од 13 (25) и 18 (30) окт. изгу-бише Турци 210 мртвиѣх и рањениѣх, а Срби 1 мртвог и 9 рањениѣх.

19. (30) окт. 1796. у боју код Ханни-гена (на Рајни) погубе француски Ђенерал Абатуци од граничарске пицарске пушке.

20. (31) окт. 1799. код Рагаца у Грау-бинтену (у Швајцарској) варадински потпо-ручник Малија са својом компанијом и и јединијем водом граничарских катана растјера Французе с оне стране Рајне, 15 убије, 20 зароби, али једва умаче од францускога Ђенерала Муртјера.

21. окт. (1 нов.) 1716. Ђенерал Мереп прими управу над освојеним Банатом, који заиста подиже у сваком погледу.

22 окт. (1 нов.) 1693. Али паша и Мустафа паша дођу под Тигел на 25 шајки и других лађа, те стану на њ нападати; али српски хајдучи (тако су звали пјешаке) одбију их, многе Турке посечеју и заробе, остале нагоње на Тису и многи се подаве. тако да од Турака слабо ко умаче.

23. окт. (4 нов.) 1849. би у Биограду завладичен Јанићѣ Нешковић за владик у шабачкога, одакле би 1854 године пре-мјенитен у Ужице.

24. окт. (5 нов.) 1870. изађе у Србији закон о установљењу земљодјелско-шумар-ске школе.

25 окт. (6 нов.) 1846. босански везир Черкез Мехмед и Хаѣи Чамил паша са 3000 војника разбије на Добрињи у бања-лучкој нахији 16,000 бунтовних крајиниѣх потурица, које је предводио Мехмед бег Русланбеговић, бивши кадија бихачки. Ве-зир поћше у Цариград 24 главна кривца.

26. окт. (7 нов.) 1836. (прије 50 год.) умре у Теминшвару подмаршал барон Тео-дор (Тошица) Милутиновић Миловски и Вишњегореки. Родно се у Сурдуку у Срп-јему 1766 године. Био је одличан војник.

27. окт. (7 нов. 1786. (прије 100 год.) умре словеначки писац, августинска фра Иван Дамашен.

27. окт. (8 нов.) 1861. (прије 25 год.) поћу Херцеговци Шумљани отеше и спа-лише турску кулу Царину на граници више Дубровника. Арнаутска посада босанога утече у Дубровник.

28. окт. 1496. пред подне, баш кад се велико вијеће било искупило да бира кнеза, била је у Дубровнику страшна трешња, од које се многе куће порушише.

29. окт. (10 нов.) 1813. Црногорци и Приморци начини у Добротѣ писмен савез: да Црна Гора и Бока буду свагда заједно; ако би пак политичне околности коју од њих принудише да се преда Русији, Ау-строји или Иглеској, онда да се покоре сѣје истом монарху, по да живију своја права и слобода. Овај уговор написан је ћирилицом и латиницом. Тада урелише и заједничку владу по дименом Средоточна

комисија. у којој је под предједништвом црногорскога митрополита било 9 Црно-гора и Толико Приморца. Одмах је било неслоге међу православнима и католицима.

30. окт. (9 нов.) 1689. умре у Нишу (?) гроф Пиколомини, који је као заповјед-ник Ђесареке војске лијеппијем обећањима дизао Србе на оружје и њиховом помоћу Турке побјеђивао.

31. окт. (11 нов.) 1757. Ђесареки Ђе-нерал Надаждија са Личанима, Бановчанима, Градишчанима и Сријемцима граничарима удари прије зоре на Свиднице (Швајдниц) у Свеској и отме их на јуриш од Пруса. Главнио укрепљење узели су Сријемци и Градишчани. Марија Терезија посла по двије освојене пруске заставе у личку и бановачку војничку границу. У Свидницама осташе у посади Градишчани и Личани.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Bon Marché). — Дознајемо да је Гђа Буеинко, власница великиѣх скла-дишта Bon Marché, чији оглас доносимо од прошлога броја, на ново поконила благајници мировине за своје чиновнике и послужитеље четири милиона фра-нака, коју је она недавно основала и снабђела; тијем је основа те благајнице нарасла на преко пет милиона.

ОБЈАВА.

Имање Николе Вучинића при Ве-љем Брду у Враничке пиве било је на јавној лицијацији у канцеларији Мин. Финансије, у нећелу на 12 текућег под сљедећа условија:

I. Купац мора положити држави одмах и исти дан на потврду карте го-товог новца фтор. а. вр. 1000.

II. За измиру цијеле остале своте држава оставља купцу потоњи рок Ђурђев-дан 1888 године.

III. Купац мора дати Држави добит 10% на паре од Ђурђева-дне 1887 до Ђурђева-дне 1888. — Сувише пла-тити буле за потврду куповине и оста-вити исто имање Држави у залог до потпуне измире новаца.

На горе означена условија има-ње Вучинића остало је на лицијацији 12-ог октобра на госп. бригадијера Михајла Нишнина који је највишу цијену од пет хиљада и двије стотине фторина аустр. вриједности понудио, и биће подисато и предане истоме ако до бож. поклада то јест до 14 Новембра 1886 не пријави се ко с ви-шом цијеном Министарству Финанције.

Бож. 531.

Цетиње, 13. Октомбра 1886.

Из канцеларије
Министарства Финанције.

ЈАВНА ОБЗНАНА.

Нике подисани части се јавити штваном опћинству цијеле Далмације, Херцеговине, Босне и Црне Горе, да је он повјерио генералну агенцију и складиште својих добро познатих у цијеломе свијету физикалних, евологичких инструмента (ta-tila) честитој тврди:

Др. Јакова Дудана синовом у Сплету.

С тога нек се одселе све моје доса-дашње муштерије обрате искључиво на моју генералну агенцију у Сплету за евентуалне наручбе и разјашњења, те ће добити уз исту цијену ко у мене све ин-струменте. Текући цијеник такођер до који дан примати ће ко се буде јавио агенцији, франко у народном језику. С особитим по-штовањем препоручује се.

Б о ч, 22 септембра 1886.

Хајрих Капелер.

О Г Л А С И.

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Serries, Lainages, Draperie, Indiennes, Modes, Robes, Confections, Vêtements pour Fillettes et Garçonnets, Jupons, Peignoirs, Troussesaux, Layettes, Lingerie, Corsets, Dentelles, Toiles, Mouchoirs, Blanc de coton, Rideaux, Etoffes pour Ameublements, Tapiserie, Meubles, Literie, Chemises, Bonneterie, Vêtements pour Hommes, Chaussures, Para-pluies, Ganterie, Châles, Cravates, Fleurs, Plumes, Passanterie, Rubans, Mercerie, Articles de Paris, Argentierie, Maroquinerie, Parfumerie, etc.

Vient de Paraître

le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 560 gravures, modèles inédits pour la Saison d'Hiver, qui est envoyé gratis et franco sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co
PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du **PRINTemps**. (Bien spécifier les genres et prix).
Expéditions dans tous les pays du monde

AU

BON MARCHÉ

Систем продаје с врло малом добити и с пуном вјером вла-да у магазинима BON MARCHÉ.

Дом Арпстода Вусикота
СТОВАРИШТЕ НОВИНА
П А Р И З У.

Магазини BON MARCHÉ највећи су, најраспрострањенији и најбоље удешени; у томе су знаменитост Париза.

Част нам је јавити Госпођама, да је већ изишао наш илустрован каталог новина ове сезоне и да ће сваком ко зажели бити послат бесплатно.

Шаљемо исто бесплатно, на захтјев, угледе свијех наших нових ткачина у: Свили, платну, свити, новијех еторова, тисканих тканина, постане зидова и стое за намјештај; исто албуме, описе и слике нашијех модела у: Новије гоалете, плаште, хаѣине, одијело, шубе, моде и наките главе, сукње, котуле, лакше огртаче (peignoirs), одијело за ђевојчице и ђетиће, рубље, сређено рубље, капе, умбреле, рукавице, ноше, цвијеће и пера, обућу мушку, женску и ђечију, парнеку робу, парнеку робу и мобилају, и т. д. и т. д.

Према непрестаном развоју нашијех посала, нама је спрема за све зимске по-вине већа но икада, и можемо казати да су користи те их нудимо, у погледу кавоће и цијеноће сваке наше робе, несумњиве.

Нарудбине за Романију, Србију, Бугарску, Црну Гору и Русију, од 25 франана на више (осим посетељског прибора и мобилија), кад се пакти вриједност, шаљемо бесплатно до луке за укрцавање или до пријелазних жељезничких станица на излазу из Ђемачке и Аустро-Угарске.

Стовариште Bon Marché непрестану расту и никад нијесу сасвим довољни навјек већој навали муштерија. Скоро су отворени нови гриранштај, те чине да је Bon Marché „Јединствено Стовариште на Свијет“. Други приранштај и граде се и брзо ће се отворити.

Дому Bon Marché начело је да ни по најмању цијену не продаје робе до само од првог избора и врло добре врсте.

Стоваришта Bon Marché немају ни филијама и преставника, ни у Францу-ској, ни у иностранству, те моле да се Госпође чувају трговаца који се служе њиховим именом да произведу смутњу.